

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

વેચાણ કરવેરા વિભાગના નાયબ કમિશનર (કાયદો) આવકવેરાનું બોર્ડ (કરવેરા)

વિરુદ્ધ

મેસર્સ પર્ડિજરકારા એજન્સીઓ

૨૧ જાન્યુઆરી, ૧૯૮૫

[પી. એન. ભગવતી અને રંગનાથ મિશ્રા, ન્યાયમૂર્તિશ્રી]

કેરળ સામાન્ય વેચાણ વેરો કાયદો. પ્રથમ અનુસૂચિની વસ્તુ ૭૧-છેલ્લી ખરીદી તરીકે કરવેરાનો પીછો કરવાની સક્ષરતા, જ્યારે ઊભી થાય ત્યારે કરનો દર ચોક્કસ તારીખ પછી વધારવામાં આવે છે-આવી તારીખ પહેલાં હસ્તગત કરેલા શેરમાં માલ અને ત્યારબાદ વાણિજ્યના વેપારમાં વ્યાજે વેચવામાં આવે છે-કરવેરાનો સુધારેલો દર લાગુ પડે છે કે કેમ.

પ્રતિવાદી-મૂલ્યાંકનકારે ૩૦મી જૂન, ૧૯૭૪ પહેલાં કેટલીક ખરીદીઓ કરી હતી અને ત્યારબાદ આંતર-રાજ્ય વેપાર અથવા વાણિજ્ય દરમિયાન તેમને વેચી દીધી હતી. કેરળ સામાન્ય વેચાણવેરાની પ્રથમ અનુસૂચિની આઈટમ ૭૧ હેઠળ ખરીદી વેરાનો દર ૧ જુલાઈ,

૧૯૭૪થી ૩ ટકાથી વધારીને ૫ ટકા કરવામાં આવ્યો હતો. ઉચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે ૩૦ જૂન, ૧૯૭૪ પહેલાં પ્રતિવાદી દ્વારા કરવામાં આવેલી ખરીદી ૩ ટકાના દરે કરપાત્ર હતી.

આ અદાલતમાં કરવામાં આવેલી અપીલને નકારી કાઢીને,

ઠેરવ્યું: જો ખરીદી રાજ્યમાં છેલ્લી ખરીદીની ગુણવત્તા પ્રાપ્ત ન કરે તો ૩૦મી જૂન, ૧૯૭૪ પહેલાં તેના દ્વારા કરવામાં આવેલી ખરીદીઓ પર કરપાત્ર વ્યક્તિને કરવેરા માટે જવાબદાર ઠેરવી શકાતો નથી. તાત્કાલિક કિસ્સામાં તેમાં કોઈ શંકા ન હોઈ શકે કે કરદાતા ૩૦ જૂન, ૧૯૭૪ પહેલાં તેના દ્વારા કરવામાં આવેલી ખરીદી પર કર ચૂકવવા માટે જવાબદાર બની ગયો હતો, જોકે ૩૦ જૂન, ૧૯૭૪ પછી તે નક્કી થયું હતું કે આ ખરીદીઓ રાજ્યની અંદરની છેલ્લી ખરીદી હતી અને તે ચોક્કસપણે કરપાત્ર હતી. આ ખરીદી ૩૦મી જૂન, ૧૯૭૪ પહેલાં થઈ હોવાથી, કરદાતા પર ૩ ટકાના દરે કર લાદવામાં આવશે, જે તે સમયે પ્રચલિત હતો જ્યારે ખરીદી કરવામાં આવી હતી.[૧૦૭૫૬; જી-એચ; ૧૦૭૬બી]

મદ્રાસ રાજ્ય વિરુદ્ધ શ્રી ટી. નારાયણસ્વામી નાયડુ અને વગેરે, (૧૯૬૭) ૩ એસ. સી. આર. ૬૨૨, નો ઉલ્લેખ.

સીસો રબર્સ વિરુદ્ધ કેરળ રાજ્ય, ૪૮ એસ. ટી. સી. ૨૫૬ મંજૂર.

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન: સિવિલ અપીલ નંબર ૪૧૬૦, ૧૯૮૫

રૂપ. ડ.૧૯૮૪ ૧૯૮૪ના ટી. આર. સી. નંબર ૧૯માં કેરળ ઉચ્ચ ન્યાયાલયના ચુકાદા અને હુકમમાંથી.

અપીલકર્તા માટે વી. જે. ફાન્સિસ.

પ્રતિવાદી વતી સી. એમ. અન્સારી, માર્કોસ વેલ્લાપક્ષી અને ડી. એન. મિશ્રા.

અદાલતનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિશ્રી ભગવતી દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

આ અપીલમાં નિર્ણાયક રાષ્ટ્ર માટે જે એકમાત્ર પ્રશ્ન ઊભો થાય છે તે એ છે કે અગાઉ જે માલની ખરીદી કરવામાં આવી હતી અને જે ૩૦-૬-૭૪ પર કરદાતા પાસે સ્ટોકમાં હતો તે કયા દરે કરવેરાની ખરીદી માટે આકારણીપાત્ર હતો જ્યારે ૩૦ પછીની ઘટનાઓના પરિણામે છેલ્લી ખરીદી હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું. ડ.૧૯૭૪.૧લી જુલાઈ, ૧૯૭૪થી ખરીદી વેરાનો દર ૩ ટકાથી વધારીને ૫ ટકા કરવામાં આવ્યો ત્યારથી આ પ્રશ્ન મહત્વપૂર્ણ બની ગયો છે. હવે વર્તમાન કેસમાં તે વિવાદિત નથી કે ૩૦-૬-૭૪ પહેલાં કરપાત્ર વ્યક્તિ દ્વારા કરવામાં આવેલી માલસામાનની ખરીદી રાજ્યની અંદર છેલ્લી ખરીદી હતી કારણ કે ૩૦-૬-૭૪ પર સ્ટોકમાં જે માલસામાન ખરીદવામાં આવ્યો હતો તે પછીથી કરપાત્ર વ્યક્તિ દ્વારા આંતર-રાજ્ય વેપાર અથવા વાણિજ્ય દરમિયાન વેચવામાં આવ્યો હતો, જેનો અર્થ એ થયો કે તે રાજ્યની અંદર વેચવામાં આવ્યો ન હતો અને તેથી કરપાત્ર વ્યક્તિ સ્પષ્ટપણે રાજ્યની અંદરનો છેલ્લો ખરીદદાર હતો અને તેથી તે કેરળ સામાન્ય વેચાણ કરવેરા અધિનિયમની પ્રથમ અનુસૂચિની આઈટમ ૭૧ હેઠળ ખરીદી કર ચૂકવવા માટે જવાબદાર હતો. તેવી જ રીતે એ પણ

સ્પષ્ટ છે કે ૩૦મી જૂન, ૧૯૭૪ પહેલાં કરવેરા પંચ દ્વારા કરવામાં આવેલી ખરીદી પર કર લાદવામાં આવી શકે નહીં, સિવાય કે તે ખરીદી રાજ્યમાં છેલ્લી ખરીદી હોવાની ગુણવત્તા પ્રાપ્ત કરે. મદ્રાસ રાજ્ય વિરુદ્ધ શ્રી ટી. નારાયણસ્વામી નાયડુ અને અબ્ર કેસમાં આ અદાલત દ્વારા ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું. [૧૯૬૭] ૩ એસ. સી. આર. ૬૨૨ જ્યારે કરદાતા "વળતર ફાઇલ કરે છે અને હાથમાં સ્ટોક જાહેર કરે છે, ત્યારે હાથમાંનો સ્ટોક છેલ્લી ખરીદી દ્વારા હસ્તગત કરવામાં આવ્યો હોવાનું કહી શકાતું નથી કારણ કે તે હજુ પણ આગામી મૂલ્યાંકન વર્ષ દરમિયાન તેને વેચી શકે છે અથવા તે પોતે તેનો વપરાશ કરી શકે છે અથવા માલનો નાશ થઈ શકે છે, વગેરે તે આકારણી અધિકારીઓ સમક્ષ દાવો કરવા માટે હકદાર હશે કે હાથમાં રહેલા સ્ટોકના સંપાદનનું સ્વરૂપ અનિશ્ચિત હતું; અનુગામી વેન્ટ્સના પ્રકાશમાં તે રાજ્યની અંદરની છેલ્લી ખરીદી બની શકે છે અથવા ન પણ બની શકે. તેથી તેમાં કોઈ શંકા ન હોઈ શકે કે વર્તમાન કેસમાં કરદાતા ૩૦મી જૂન, ૧૯૭૪ પહેલાં તેના દ્વારા કરવામાં આવેલી ખરીદી પર કર ચૂકવવા માટે જવાબદાર બની ગયો હતો, જોકે ૩૦મી જૂન, ૧૯૭૪ પછી તે નક્કી થયું હતું કે આ ખરીદીઓ રાજ્યની અંદરની છેલ્લી ખરીદી હતી અને તે ચોક્કસપણે કરપાત્ર હતી.

પરંતુ પ્રશ્ન એ રહે છે કે આ ખરીદીઓના સંદર્ભમાં કરદાતાને કયા દરે કર લાદવો પડતો હતો. ૩૦મી જૂન, ૧૯૭૪ પહેલાં ખરીદી કરવામાં આવી હોવાથી, અમારા મતે, કરદાતાને તે સમયે પ્રવર્તમાન દરે કર લાદવામાં આવશે જ્યારે ખરીદી કરવામાં આવી હતી અને તે સમયે દર વેચાણ કિંમતના ૩ ટકા હતો, તેથી ૩૦મી જૂન, ૧૯૭૪ પહેલાં કરદાતા દ્વારા કરવામાં આવેલી ખરીદી પર ૩ ટકાના દરે કર લાદવામાં આવ્યો હતો એવો મત ઉચ્ચ અદાલતનો હતો. આપણે નિર્દેશ કરી શકીએ કે કેરળ હાઈકોર્ટ દ્વારા સીસો રબર્સ વિરુદ્ધ કેરળ રાજ્ય, ૪૮ એસ. ટી. સી.

રપડ માં સમાન ઢ્રજિકોણ લેવામાં આવ્યો છે.તે કેસમાં ઉચ્ચ ન્યાયાલયની પૂર્ણ ખંડપીઠે અપનાવેલા તર્ક સાથે અમે પોતાને વિરોધાભાસી અનુભવીએ છીએ.

અમે તે મુજબ અપીલને નકારી કાઢીએ છીએ પરંતુ ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ નથી.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.